

Styrning av hemtjänsten – Tidsstyrning och kvalitet

Bilaga 4. Metodbilaga

Inledning

Denna bilaga beskriver de datakällor, urval och analysmetoder som ligger till grund för studien. Syftet är att redogöra för hur materialet har samlats in, vilka överväganden som gjorts i samband med urvalet av kommuner och vilka statistiska metoder som använts i analyserna. Vidare presenteras principerna bakom konstruktionen av de index för brukarnöjdhet som utgör studiens huvudsakliga utfallsvariabler. Avslutningsvis redovisas tabeller med samtliga variabler som ingår i analyserna.

Datakällor

Studien bygger på en kombination av data från enkäter särskilt framtagna för denna studie och befintliga datakällor hos Socialstyrelsen och Statistiska centralbyrån (SCB). I studien ingår följande datakällor:

- En enkät som hösten 2024 skickades till myndighetschef, chef eller samordnare för handläggare i förvaltning med ansvar för äldreomsorg i 122 kommuner. Svar inkom från 88 kommuner vilket motsvarar en svarsfrekvens på 72 procent.
- En enkät till samtliga enhetschefer (första linjens chefer) vid hemtjänstutförare i samma 122 kommuner vid samma tidpunkt. Det innebär att enkäten gick ut till 950 enhetschefer. Av dessa svarade 462 vilket ger en svarsfrekvens på 49 procent. Enkäten besvarades av utförare i både kommunal och privat regi.
- Data från Socialstyrelsens brukarundersökning *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* från år 2024. Här används uppgifter på enhetsnivå om andel brukare på enheten som gett positiva svar på respektive fråga i brukarundersökningen.
- Bakgrundsinformation om kommunstorlek, könsfördelning i personalen, andel undersköterskor, andel utrikesfödda samt andel heltidsanställda, hämtad från SCB och Socialstyrelsens enhetsundersökning.

Samtliga variabler och deras datakällor redovisas i Tabell 1–3.

Urval av kommuner

Urvalet av kommuner i studien baseras på de kommuner som under åren 2021–2023 rapporterat resultat för Hållbart medarbetarengagemang (HME) i Kolada. Totalt omfattade detta 122 kommuner, vilka samtliga inkluderades i studien.

Vi kontrollerade att urvalet var representativ utifrån geografi (norr, söder, öster) och befolkningsmängd. Analysen visade inget som tyder på någon problematisk snedvridning eller över- eller underrepresentation av någon

specifik grupp. Däremot fanns vissa mindre procentuella skillnader mellan urvalet och övriga kommuner i Sverige. Andelen små kommuner var något lägre och andelen stora kommuner något högre. Kommuner från östra Sverige var något överrepresenterade, kommuner från södra Sverige något underrepresenterade, medan kommunerna från norra Sverige inte skilde sig från riket som helhet.

Skälet till att urvalet baserades på HME var att studien initialt hade som ambition att även analysera personalens arbetsmiljö. Syftet var alltså att undersöka hur hemtjänstens styrning hängde samman med både brukarnöjdhet och arbetsmiljö. HME framstod då som ett relevant mått på arbetsmiljö, och eftersom dessa uppgifter inte fanns tillgängliga för samtliga kommuner valde vi att använda det som grund för urvalet.

Vi kompletterade HME-data med sjukskrivningsstatistik från Försäkringskassan, avseende andel anställda som varit sjukskrivna minst 14 respektive 90 dagar, samt andelen av dessa sjukskrivningar som berodde på psykisk ohälsa. Av dessa mått var det bara andel sjukskrivna minst 14 dagar på grund av psykisk ohälsa som någorlunda uppfyllde de krav som ställs på våra statistiska analyser (se nedan). Vi beslutade därför att inte gå vidare med analyser av arbetsmiljö, eftersom detta enda mått inte bedömdes vara tillräckligt robust för att ensamt representera arbetsmiljö. Måttets begränsningar berodde dels på att uppgifterna endast fanns på kommunnivå och inte på enhetsnivå, dels på att de avsåg data från 2022, det vill säga två år före våra enkätundersökningar.

Analysmetoder

En stor del av enkäterna består av frågor som besvaras på femgradiga Likertskalor. Sambandet mellan dessa frågor och brukarnöjdhet analyseras genom korrelationsanalyser och multipel linjär regression. För att undersöka skillnader mellan grupper, exempelvis mellan kommuner med ersättning för utförd respektive beviljad tid, används t-test och kovariansanalys (ANCOVA). Kommunstorlek inkluderas som kontrollvariabel. De beroende och oberoende variablerna redovisas i Tabell 1–3.

Antaganden för multipel linjär regression kontrollerades genom att granska linearitet, normalfördelning av residualer, homoskedasticitet samt multikollinearitet. Dessa bedömdes visuellt med spridningsdiagram och normalfördelningsplottar, samt statistiskt genom Variance Inflation Factor ($VIF < 5,0$) och korrelationsanalyser ($r < 0,80$). Endast prediktorer som visade signifikant korrelation med utfallsvariabeln inkluderades i analysmodellerna ($p < 0,05$).

För t-test kontrollerades normalfördelning med histogram och normalfördelningsplottar samt likvärdig varians med Levene's test. För

ANCOVA granskades normalfördelning av residualer, likvärdig varians, linjäritet samt homogenitet i regressionslutningar.

Kontroll för kommunstorlek

I analyserna har vi använt kommunstorlek som kontrollvariabel (se Tabell 3). Det innebär att de samband och skillnader som redovisas är justerade för effekten av kommunstorlek.

Vi undersökte om det fanns något samband mellan kommunstorlek och brukarnöjdhet, samt mellan brukarnöjdhet och huruvida kommunerna tillämpar lagen om valfrihetssystem (LOV). Resultatet visar att större kommuner har lägre brukarnöjdhet än mindre kommuner.¹ Däremot förklarar användningen av LOV ingen ytterligare variation i brukarnöjdhet utöver det som redan förklaras av kommunstorlek.²

Effektstorlek

När resultatet av analyserna redovisas markeras statistiskt signifikanta resultat med en stjärna ($p < 0,05$). I tabellerna anger vi även exakta p-värden och redovisar effektstorlek. För multipel regression redovisas ΔR^2 (delta R squared) och för ANCOVA redovisas partial η^2 .

Båda dessa mått ger en uppfattning om hur stor andel av variationen i den beroende variabeln som kan förklaras av de faktorer som ingår i analysen *utöver* det som beror på kontrollvariabeln. Om ΔR^2 exempelvis är 0,065 betyder det att 6,5 procent av variationen i den beroende variabeln, exempelvis brukarnöjdhet, förklaras av de faktorer som ingår i analysen efter att kontrollvariabelns påverkan har räknats bort.

Index för brukarnöjdhet

Det primära utfallet i studien är brukarnöjdhet, baserat på data från Socialstyrelsens brukarundersökning, som för hemtjänsten omfattar 32 enkätfrågor.³ Med hjälp av en principalkomponentanalys (PCA), en metod för explorativ faktoranalys, undersökte vi möjligheten att gruppera dessa frågor och slå samman dem till ett färre antal indexvariabler. Resultatet

¹ Pearson korrelation visar ett signifikant, negativt samband för nöjdhet med hemtjänstpersonalen, $r = -0,35$, $p = 0,001$, samt med nöjdhet med hemtjänstens tillgänglighet, $r = -0,21$, $p = 0,001$.

² ANCOVA med kommunstorlek som kontroll visar inga signifikanta skillnader mellan kommuner med och utan LOV, vare sig för nöjdhet med hemtjänstpersonal ($p = 0,192$) eller nöjdhet med hemtjänstens tillgänglighet ($p = 0,482$).

³ Vi hänvisar till dessa frågor med den numrering (F1, F2, F3 etc.) som återfinns i Socialstyrelsens brukarenkät.

visade att det var möjligt att skapa två index för brukarnöjdhet med god reliabilitet.

Det första indexet bygger på åtta frågor som ringar in de mer relationella aspekterna av kvalitet i mötet mellan brukare och personal. Vi benämner detta index *nöjdhet med hemtjänstpersonalen*, och det inkluderar följande frågor:

- F7 Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras?
- F9 Hur tycker du att personalen utför sina arbetsuppgifter?
- F11 Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig?
- F13 Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?
- F15 Pratar och förstår hemtjänstpersonalen svenska tillräckligt bra för att ni ska förstå varandra?
- F16 Tycker du att hemtjänstpersonalen har den kunskap och kompetens som behövs för att göra sitt arbete hos dig?
- F17 Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten?
- F18 Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig?

Det andra indexet bygger på sju frågor som berör mer formella aspekter av kvalitet, såsom beslut om insatser, tidsplanering, kommunikation, rutiner och klagomål. Vi benämner detta index *nöjdhet med hemtjänstens tillgänglighet*. Detta index inkluderar följande frågor:

- F5 Är handläggarens beslut anpassat efter dina behov?
- F6 Vet du vart du ska vända dig om du vill framföra synpunkter eller klagomål på hemtjänsten?
- F8 Brukar du kunna påverka vid vilka tider personalen kommer?
- F10 Brukar personalen komma på avtalad tid?
- F12 Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar?
- F19 Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov?
- F20 Brukar du träffa din fasta omsorgskontakt i hemtjänsten?

Principer och tillvägagångssätt för faktoranalysen

Här beskrivs analysprocessen och hur vi kom fram till de två indexen för brukarnöjdhet. Vi genomförde en PCA med varimax rotation på individdata från 2024 års brukarundersökning för hemtjänsten ($n = 81\,138$). Analysen genomfördes enligt följande steg och principer:

- Inledningsvis testades om data var lämpligt för PCA med testet "Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy" (KMO) och "Bartlett's test of sphericity". Som gränsvärden användes $KMO > 0,60$ och signifikans $p < 0,05$ på Bartlett's test.
- Interkorrelationer mellan enkätfrågorna kontrollerades för att undvika multikollinearitet. Alltför starka korrelationer ($> 0,9$) är problematiskt.
- Därefter granskades kommunaliteten, som visar hur stor del av variansen i de enskilda frågorna som förklaras av de extraherade faktorerna. Detta värde ska inte vara för lågt, och enkätfrågor med värden $< 0,30$ exkluderades därför från analysen.
- Faktorer extraherades med Kaisers kriterium för egenvärde/eigenvalue ($> 1,0$). Enkätfrågor med enbart låga faktorladdningar ($< 0,40$) togs bort från analysen.
- Sedan tolkades och namngavs de extraherade faktorerna genom en kvalitativ bedömning av de gemensamma dragen hos de inkluderade enkätfrågorna.
- Slutligen testades faktorerna med reliabilitetsmättet Cronbach's alpha (α) som mäter graden av inre konsistens hos en mätskala. Gränsvärdet $\alpha > 0,70$ användes. Vi kontrollerade även om reliabiliteten ökade om någon enkätfråga exkluderades från faktorn.

Urval av frågor från brukarundersökningen

Brukarundersökningen består av en enkät med totalt 32 frågor, varav tio är underfrågor till fråga F14. Innan analysen påbörjades exkluderades fyra frågor av teoretiska skäl. F4, F22 och F23 togs bort eftersom de inte handlar om hemtjänsten, den enskildes upplevelse av hemtjänsten eller möjliga utfall av hemtjänstinsatserna. F14_10 uteslöts för att frågan redan täcks av de nio övriga underfrågorna i F14. De återstående 28 frågorna ingick i analysen.

Under analysens gång exkluderades ytterligare fem frågor. F21, som rör brukarnas samlade bedömning av hemtjänsten, korrelerade starkt med övriga frågor och togs därför bort för att minska risken för multikollinearitet. Frågorna F14_1, F14_7, F14_8 och F14_6 plockades bort på grund av låg kommunalitet.

Den slutliga PCA:n gjordes på de återstående 23 frågorna. KMO-värdet (0,95) och Bartlett's test ($p < 0,001$) visade att materialet var väl lämpat för analysen. Det fanns inte heller några problematiskt starka korrelationer mellan frågorna.

Två index för brukarnöjdhet

Analysen resulterade i fyra faktorer som tillsammans förklarade 52,7 procent av variansen.

- Den första faktorn inkluderar åtta frågor (F7, F9, F11, F13, F15, F16, F17 och F18) med hög reliabilitet ($\alpha = 0,90$). Frågorna handlar om brukarnas uppfattningar av personalen och deras kunskap, kompetens och bemötande.
- Den andra faktorn inkluderar sju frågor (F5, F6, F8, F10, F12, F19 och F20) med god reliabilitet ($\alpha = 0,78$). Frågorna handlar om de äldres möjlighet att påverka, kontakta personal och få information om beslut och förändringar.
- Den tredje faktorn omfattar fem frågor (F14_2, F14_3, F14_4, F14_5 och F14_9) om brukarnas upplevelser av olämpligt beteende från personalen. Faktorn har relativt låg reliabilitet ($\alpha = 0,63$), vilket indikerar att frågorna inte är lämpliga att slå samman i ett index.
- Den fjärde faktorn rymmer tre frågor (F1, F2 och F3) om brukarnas upplevda hälsa och livskvalitet. Även dessa frågor har för låg reliabilitet för att användas i ett index ($\alpha = 0,61$).

De två förstnämnda faktorerna bildade de två indexen för brukarnöjdhet. Frågorna normerades till skala 0–1, och indexen beräknades som medelvärde av de ingående frågorna.

Validering av indexen

Med hjälp av Rasch-analys undersökte vi hur väl varje fråga bidrog till de underliggande aspekter som de båda indexen mäter. Frågorna visar acceptabla värden (goodness-of-fit) i relation till Rasch-modellen, även om frågan om fast omsorgskontakt (F20) hade ett något högt z-värde (3,73; gränsvärde $\pm 2,5$). Vår bedömning var att frågan ändå kunde inkluderas. Sammantaget bekräftade analysen att enkätfrågorna i brukarundersökningen kan sammanföras i de två indexen.

Vi testade även hur de två indexen korrelerar med varandra, vilket visar att de har en stark, men inte för stark, korrelation ($r = 0,65$, $p < 0,001$). Det indikerar att indexen är relaterade men ändå fångar skilda aspekter av brukarnöjdhet. De två indexen testades också mot brukarundersökningens samlingsfråga om brukarnas nöjdhet (F21). Eftersom indexen är avsedda att fånga olika aspekter av brukarnöjdhet förväntas de korrelera med denna samlingsfråga, vilket de också gör. Nöjdhet med hemtjänstpersonalen korrelerar starkt med samlingsfrågan ($r = 0,79$, $p < 0,001$), medan *nöjdhet med hemtjänstens tillgänglighet* har en något svagare men fortfarande stark korrelation ($r = 0,61$, $p < 0,001$).

Slutligen upprepades faktoranalysen med data på enhetsnivå ($n = 462$). Resultatet var i stort sett detsamma som för analysen med individdata, förutom för F5 nu laddade högt på båda faktorerna. Indexen behölls dock oförändrade, och reliabiliteten förblev hög ($\alpha = 0,89$ respektive $0,82$).

Redovisning av variabler

Här redovisas samtliga beroende och oberoende variabler samt bakgrundsvariabler som används i analyserna. Det framgår vilka datakällor som använts och hur de enskilda enkätfrågorna har formulerats.

Tabell 1. Beroende variabler (utfallsvariabler)

Variabel	Datakälla	Innehåll
Nöjdhet med hemtjänst-personalen	Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" från år 2024. Data aggregerad till enhetsnivå som andel brukare som angett positiva svar på respektive fråga.	Index baserat på följande frågor: F7 Brukar personalen ta hänsyn till dina åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras? F9 Hur tycker du att personalen utför sina arbetsuppgifter? F11 Brukar personalen ha tillräckligt med tid för att kunna utföra sitt arbete hos dig? F13 Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt? F15 Pratar och förstår hemtjänstpersonalen svenska tillräckligt bra för att ni ska förstå varandra? F16 Tycker du att hemtjänstpersonalen har den kunskap och kompetens som behövs för att göra sitt arbete hos dig? F17 Hur tryggt eller otryggt känns det att bo hemma med stöd från hemtjänsten? F18 Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig?

Variabel	Datakälla	Innehåll
Nöjdhet med hemtjänstens tillgänglighet	Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" från år 2024. Data aggregerad till enhetsnivå som andel brukare som angett positiva svar på respektive fråga.	Index baserat på följande frågor: F5 Är handläggarens beslut anpassat efter dina behov? F6 Vet du vart du ska vända dig om du vill framföra synpunkter eller klagomål på hemtjänsten? F8 Brukar du kunna påverka vid vilka tider personalen kommer? F10 Brukar personalen komma på avtalad tid? F12 Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar? F19 Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov? F20 Brukar du träffa din fasta omsorgskontakt i hemtjänsten?
Personalens möjlighet att påverka (EQ7-index)	Enkät till enhetschefer år 2024	Index baserat på följande frågor: EQ7:1 Personalens möjlighet att påverka, dagsplanering EQ7:2 Personalens möjlighet att påverka, vilka aktiviteter EQ7:3 Personalens möjlighet att påverka, när aktiviteter EQ7:4 Personalens möjlighet att påverka, hur ofta aktiviteter EQ7:5 Personalens möjlighet att påverka, tidsåtgång aktiviteter EQ7:6 Personalens möjlighet att påverka, tidsåtgång totalt

Tabell 2. Oberoende variabler (testvariabler, prediktorer)

Kod	Variabel	Datakälla
MQ1	Ersättningsmodell	Från enkät till myndighetschefer: Vilken ersättningsmodell har ni för hemtjänst i er kommun? Svarsskala: 1=Ersättning för beviljad tid 2=Ersättning för utförd tid 3=Anslagsfinansiering 4=En kombination av ersättningsmodeller 5=Annan modell I beräkningarna används enbart 1 och 2.
MQ5	Öppet uppdrag, tid för enskilda aktiviteter	Från enkät till myndighetschefer: Anger ni i uppdraget till utföraren tidsåtgång för aktiviteter som ska utföras hos en person? Svarsskala: 1=Ja, för samtliga aktiviteter 2=Ja, för de flesta aktiviteter 3=Ja, för vissa aktiviteter 4=Nej, vi överlåter åt utföraren att bedöma och planera tillsammans med personen I beräkningarna slogs 2 och 3 ihop till en mellankategori.
MQ6	Öppet uppdrag, när aktiviteter ska utföras	Från enkät till myndighetschefer: Anger ni i uppdraget till utföraren när aktiviteter ska utföras, t.ex. stöd vid dusch, på- och avklädning, hjälp vid förflyttningar, städning, matlagning eller tvätt? Svarsskala: 1=Ja, för samtliga aktiviteter 2=Ja, men endast för en del aktiviteter 3=Nej, vi överlåter åt utföraren att bestämma det tillsammans med personen
MQ7	Öppet uppdrag, hur ofta aktiviteter ska utföras	Från enkät till myndighetschefer: Anger ni i uppdraget hur ofta aktiviteter ska utföras hos en person, t.ex. stöd vid dusch, på- och avklädning, hjälp vid förflyttningar, städning, matlagning eller tvätt? Svarsskala: 1=Ja, för samtliga aktiviteter 2=Ja, men endast för en del aktiviteter 3=Nej, vi överlåter åt utföraren att bestämma det tillsammans med personen
MQ8	Lokala riktlinjer för uppdrag	Från enkät till myndighetschefer: Har ni i er kommun lokala riktlinjer som är beslutade av nämnd, som styr hur biståndshandläggaren ska utforma uppdraget, t.ex. genom att ange tidsåtgång för aktiviteter? Svarsskala: 1=Ja 2=Nej

Kod	Variabel	Datakälla
MQ9	Handläggarnas möjlighet att påverka	Från enkät till myndighetschefer: Hur stora möjligheter har biståndshandläggarna att påverka utformningen av uppdraget till hemtjänstutförarna? Svarsskala: 1=Mycket små 2=Ganska små 3=Varken stora eller små 4=Ganska stora 5=Mycket stora
MQ10	Utförarnas möjlighet att påverka, anpassa dagsplanering	Från enkät till myndighetschefer: Hur stora möjligheter bedömer du att utförarna i din kommun har att, tillsammans med omsorgstagarna, påverka utförandet när det gäller... Svarsskala: 1=Mycket små 2=Ganska små 3=Varken eller 4=Ganska stora 5=Mycket stora
MQ10:1	Utförarnas möjlighet att påverka, dagsplanering	...att anpassa dagsplaneringen efter behov?
MQ10:2	Utförarnas möjlighet att påverka, vilka aktiviteter	...vilka aktiviteter som ska utföras?
MQ10:3	Utförarnas möjlighet att påverka, när aktiviteter	...när aktiviteter ska utföras?
MQ10:4	Utförarnas möjlighet att påverka, hur ofta aktiviteter	...hur ofta aktiviteter ska utföras?
MQ10:5	Utförarnas möjlighet att påverka, tidsåtgång aktiviteter	...tidsåtgången för enskilda aktiviteter?
MQ10:6	Utförarnas möjlighet att påverka, tidsåtgång totalt	...den totala tiden för alla beviljade insatser som ska utföras hos en person under ett dygn?
MQ10:7	Utförarnas möjlighet att påverka, hur aktiviteter	...hur aktiviteterna ska utföras?
EQ5	Enhetschefens kontrollspann	Från enkät till enhetschefer: Totalt antal medarbetare, både tillsvidareanställda och timanställda/vikarier, inklusive sjukskrivna och föräldralediga.

Kod	Variabel	Datakälla
EQ6	Andel vikarier i personalgruppen	Från enkät till enhetschefer: Antal timanställda/vikarier dividerat med totalt antal medarbetare.
EQ7	Personalens möjlighet att påverka, anpassa dagsplanering	Från enkät till enhetschefer: Hur stora möjligheter bedömer du att hemtjänstpersonalen på din enhet har att, tillsammans med omsorgstagarna, påverka utförandet när det gäller... Svarsskala: 1=Mycket små 2=Ganska små 3=Varken eller 4=Ganska stora 5=Mycket stora
EQ7:1	Personalens möjlighet att påverka, dagsplanering	...att anpassa dagsplaneringen efter behov?
EQ7:2	Personalens möjlighet att påverka, vilka aktiviteter	...vilka aktiviteter som ska utföras?
EQ7:3	Personalens möjlighet att påverka, när aktiviteter	...när aktiviteter ska utföras?
EQ7:4	Personalens möjlighet att påverka, hur ofta aktiviteter	...hur ofta aktiviteter ska utföras?
EQ7:5	Personalens möjlighet att påverka, tidsåtgång aktiviteter	...tidsåtgången för enskilda aktiviteter?
EQ7:6	Personalens möjlighet att påverka, tidsåtgång totalt	...den totala tiden för alla beviljade insatser som ska utföras hos en person under ett dygn?
EQ7:7	Personalens möjlighet att påverka, hur aktiviteter	...hur aktiviteterna ska utföras?
EQ7: index	Personalens möjlighet att påverka, index	Från enkät till enhetschefer: Index som medelvärde av EQ7:1, EQ7:2, EQ7:3, EQ7:4, EQ7:5, EQ7:6
EQ14	Digital tidsregistrering hos brukare	Från enkät till enhetschefer: Använder enheten digital registrering av tid hos omsorgstagare? Svarsskala: 1=Ja 2=Nej

Kod	Variabel	Datakälla
EQ15	Personal kan påverka sitt schema	Från enkät till enhetschefer: Vilka möjligheter har tillsvidareanställd hemtjänstpersonal på din enhet vanligen att påverka sina arbetstider (schema)? Svarsskala: 1=Mycket små 2=Ganska små 3=Varken eller 4=Ganska stora 5=Mycket stora
EQ17:1	Enhetschefen gör operativt arbete	Från enkät till enhetschefer: Index som medelvärde av fem frågor. I vilken omfattning utför du personligen följande arbetsuppgifter... ...schemaläggning av personalens arbetstider ...tidsplanering av löpande arbete ...framtagande av genomförandeplaner ...bemanning med timanställda/vikarier ...uppföljning av insatser på individnivå Svarsskala: 1=Mycket liten omfattning 2=Ganska liten omfattning 3=Varken eller 4=Ganska stor omfattning 5=Mycket stor omfattning
EQ17:2	Enhetschefen gör strategiskt arbete	Från enkät till enhetschefer: Medelvärde av fyra frågor. I vilken omfattning utför du personligen följande arbetsuppgifter... ...rekrytering av tillsvidareanställd personal ...uppföljning av verksamheten på övergripande nivå ...planering av kompetensutveckling ...leda och delta på verksamhetsnära möten Svarsskala: 1=Mycket liten omfattning 2=Ganska liten omfattning 3=Varken eller 4=Ganska stor omfattning 5=Mycket stor omfattning
EQ18:1	Personal använder genomförandeplaner i dagliga arbetet	Från enkät till enhetschefer: Hemtjänstpersonalen på min enhet använder genomförandeplanerna i det dagliga arbetet. Svarsskala: 1=Stämmer mycket dåligt 2=Stämmer ganska dåligt 3=Varken eller 4=Stämmer ganska bra 5=Stämmer mycket bra
EQ18:2	Enhetschefens handlingsutrymme	Från enkät till enhetschefer: Jag har tillräckligt med handlingsutrymme i mitt arbete Svarsskala: 1=Stämmer mycket dåligt 2=Stämmer ganska dåligt 3=Varken eller 4=Stämmer ganska bra 5=Stämmer mycket bra

Kod	Variabel	Datakälla
EQ18:3	Enhetschefen har metoder kvalitetsuppföljning	Från enkät till enhetschefer: Jag har metoder och arbetssätt för att regelbundet följa och bedöma verksamhetens kvalitet Svarsskala: 1=Stämmer mycket dåligt 2=Stämmer ganska dåligt 3=Varken eller 4=Stämmer ganska bra 5=Stämmer mycket bra
EQ18:4	Enhetschefen har stöd för verksamhetsutveckling	Från enkät till enhetschefer: Jag har tillgång till stöd för att systematiskt utveckla och förbättra verksamhetens kvalitet Svarsskala: 1=Stämmer mycket dåligt 2=Stämmer ganska dåligt 3=Varken eller 4=Stämmer ganska bra 5=Stämmer mycket bra
EQ20	Dialog med personal om omsorgsarbetet	Från enkät till enhetschefer: Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du haft dialog med hemtjänstpersonalen på din enhet om hur vård- och omsorgsarbetet med brukarna fungerar? Svarsskala: 1=Aldrig eller nästan aldrig 2=Mer sällan än en gång i månaden 3=Varje månad 4=Varje vecka 5=Dagligen eller nästan varje dag
EQ21	Dialog med personal om deras arbetssituation	Från enkät till enhetschefer: Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du haft dialog med hemtjänstpersonalen på din enhet om deras arbetssituation? Svarsskala: 1=Aldrig eller nästan aldrig 2=Mer sällan än en gång i månaden 3=Varje månad 4=Varje vecka 5=Dagligen eller nästan varje dag
EQ22	Dialog med beställare på övergripande nivå	Från enkät till enhetschefer: Ungefär hur ofta har du dialog med beställare om hur mål för verksamheten uppfylls (på en övergripande nivå)? Svarsskala: 1=Aldrig eller nästan aldrig 2=En gång per år 3=En gång per halvår 4=En gång per kvartal 5=Varje månad eller nästan varje månad
EQ23	Samarbete med handläggare	Från enkät till enhetschefer: Hur upplever du att samarbetet mellan er verksamhet och biståndshandläggarna fungerar? Svarsskala: 1=Mycket dåligt 2=Ganska dåligt 3=Varken eller 4=Ganska bra 5=Mycket bra

Tabell 3. Bakgrundsvariabler

Variabel	Datakälla	Innehåll
Kommunstorlek	SCB Data från 2022.	Antal kommuninvånare. Svarsskala: 1=0–15 tusen 2=15–30 tusen 3=30–70 tusen 4=70–200 tusen 5=200+ tusen
LOV	Socialstyrelsen Data från 2024.	Kommunen använder lagen om valfrihetssystem (LOV) Svarsalternativ: 1=Ja 2=Nej
Andel undersköterskor i kommun	SCB Data från 2022 aggregerad till kommunnivå.	Andel undersköterskor i kommunens äldreomsorg
Andel undersköterskor på enheten	Socialstyrelsen Data från 2024 aggregerad till enhetsnivå.	Andel undersköterskor på vardagar Andel undersköterskor på helger
Andel kvinnor i personalen	SCB Data från 2022 aggregerad till kommunnivå.	Andel kvinnlig personal i kommunens äldreomsorg
Andel utrikesfödda i personalen	SCB Data från 2022 aggregerad till kommunnivå.	Andel utrikesfödd personal i kommunens äldreomsorg
Andel heltid	SCB Data från 2022 aggregerad till kommunnivå.	Andel heltidsanställd personal i kommunens äldreomsorg